



Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA
CATALANES**

Coordinació: CUADRADO CANO, CARMEN

Any acadèmic 2022-23

Informació general de l'assignatura

Denominació	MORFOLOGIA I LEXICOLOGIA CATALANES			
Codi	101463			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Doble titulació: Grau en Llengües Aplicades i Traducció i Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
	Grau en Filologia Catalana i Estudis Occitans	3	OBLIGATÒRIA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA		TEORIA
	Nombre de crèdits	3		3
	Nombre de grups	1		1
Coordinació	CUADRADO CANO, CARMEN			
Departament/s	FILOLOGIA CATALANA I COMUNICACIÓ			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	Presencial - 60 hores No-presencial / Autònom - 90 hores * Aquesta distribució es pot veure alterada en funció de les mesures que s'adoptin per part de la UdL i de la Facultat de Lletres en relació amb la pandèmia de covid-19 o altres			
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.			
Idioma/es d'impartició	Català			
Distribució de crèdits	6 crèdits distribuïts entre teoria i pràctica			

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
CUADRADO CANO, CARMEN	carmen.cuadrado@udl.cat	6	

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Reflexionar sobre les definicions de morfologia i lexicologia i la seva relació amb altres disciplines lingüístiques.
2. Adquirir els conceptes bàsics i la terminologia pròpia de la disciplina.
3. Reflexionar sobre la lexicografia teòrica i els diferents tipus d'obres lexicogràfiques.
4. Conèixer el diccionari com a producte lingüístic (terminologia, estructura, tipologia).
5. Conèixer els processos de formació de lèxic, la interferència lèxica, la neologia i la terminologia especialitzada.

Competències

CB1 Posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es recolza en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.

CB4 Poder transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CG6 Implantar la capacitat d'aprenentatge autònom.

CG8 Implantar la capacitat de comunicació oral i escrita en llengua catalana i llengua castellana (amb experts i no experts).

CG10 Implementar el coneixement i la capacitat d'ús de les TIC en relació amb el corresponent àmbit d'estudi.

CG11 Buscar i gestionar adequadament la informació, a partir de fonts i tipologies documentals diverses.

CG12 Utilitzar adequadament la terminologia i les tècniques pròpies de l'àmbit disciplinari o professional.

CE12 Desenvolupar la capacitat d'analitzar, avaluar i corregir, gramaticalment i estilísticament, textos orals i escrits en llengües catalana i occitana.

CT1 Adquirir una adequada comprensió i expressió oral i escrita del català i del castellà.

CT3 Adquirir capacitació en l'ús de les noves tecnologies i de les tecnologies de la informació i la comunicació.

CT5 Adquirir nocions essencials del pensament científic.

CT6 Aplicar la perspectiva de gènere a les funcions pròpies de l'àmbit professional.

Continguts fonamentals de l'assignatura

1. MORFOLOGIA

1.1. Del fonema al morfema i al mot. Els processos morfofonològics

1.1.1. La morfologia i les unitats morfològiques

1.1.2. La segmentació morfològica

1.1.3. Anàlisi del significat i significant dels morfemes

1.2. Els processos morfològics

1.2.1. La flexió, derivació, composició i cliticització

1.2.2. Altres: conversió, reduplicació, truncació, formació de sigles

1.2.3. La flexió: nominal i verbal

1.2.4. La formació de mots: derivació i composició

2. LEXICOLOGIA

2.1. El mot. Classes de mots

2.2. El lèxic i els registres

2.3. Els diccionaris del català: Labèrnia, Alcover-Moll, Fabra, Coromines, IEC, etc.

2.4. La neologia en el català del segle XXI

2.5. La interferència lèxica en català

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	CODIFICACIÓ / descripció / tipologia TPD	HP*	HNP*
Classe magistral (M)	Classe presencial, d'acord amb el temari i l'horari previstos per a aquest curs	60	
Pràctiques (P)	Pràctiques autònomes destinades a consolidar l'adquisició de coneixements i metodologies		30
Treballs (T)	Treballs de curs sobre morfologia i lexicografia		60
TOTAL		60	90

HP: hores presencials de l'alumne. HNP: hores no presencials

Pla de desenvolupament de l'assignatura

Cronograma orientatiu:

Setm. 1-2 Fonema, morfema i mot. Processos morfofonològics

Setm. 3-4 Processos morfològics

Setm. 5-8 La flexió i la formació de mots

Setm. 9-10 Lexicologia: vocabulari i registres

Setm. 11-13 Lexicografia: diccionaris catalans

Setm. 14-15 La neologia i la interferència

Sistema d'avaluació

Ítems	%
Assistència i participació	10%
Treball de morfologia	30%
Treball de lexicologia	30%
Pràctiques	10%
Prova escrita (examen)	20%

Observacions: L'alumnat que combini els estudis amb una feina a temps complet o a temps parcial els horaris de la qual coincideixin amb els de les classes té dret a demanar avaluació alternativa en un termini de 5 dies des del començament del semestre. Per a més informació, envieu un correu electrònic a academic@lletres.udl.cat o adreceu-vos a la Secretaria de la Facultat de Lletres.

Els exàmens, treballs o exercicis que no presentin el mínim exigible de correcció normativa no seran avaluats.

Bibliografia i recursos d'informació

Lexicologia i morfologia

ARGENTER, J.; LÜDTKE, J., eds. (2020) *Manual of Catalan Linguistics*. Berlín, De Gruyter.

BASTARDAS, J. (1996) *Diàlegs sobre la meravellosa història dels nostres mots*. Barcelona, Edicions 62.

BRUGUERA, J. (1985) *Història del lèxic català*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

BRUGUERA, J. (2006) *Diccionari de la formació de mots*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

BRUGUERA, J. (2008) *Introducció a l'etimologia*. Barcelona, Societat Catalana de Llengua i Literatura.

CABRÉ, M.T. (1992) *La terminologia*. Barcelona, Empúries.

CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, I: Lexicologia general*. València, Universitat de València.

CABRÉ, M.T. (1994) *A l'entorn de la paraula, II: Lexicologia catalana*. València, Universitat de València.

CABRÉ, M.T. et al., eds. (2014) *Mots nous en català: una panoràmica geolectal / New Words in Catalan: A diatopic view*. Amsterdam, John Benjamins.

CABRÉ, M.T.; RIGAU, G. (1986) *Lexicologia i semàntica*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.

COLÓN, G. (1993) *El lèxic català dins la Romània*. València, Universitat de València.

ESPINAL, M.T. (2002) *Semàntica. Del significat del mot al significat de l'oració*. Barcelona, Ariel.

FABRA, P. (1956) *Gramàtica catalana*. Barcelona, Teide.

GÓMEZ CAPUZ, J. (1998) *El préstamo lingüístico: conceptos, problemas y métodos*. València, Universitat de València.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2016) *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona, IEC.

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS (2019) *Gramàtica bàsica i d'ús de la llengua catalana*. Barcelona, IEC.

LÉRAT, P. (1997) *Las lenguas especializadas*. Barcelona, Ariel.

LÓPEZ DEL CASTILLO, L. (2002) *Diccionari de formació de paraules*. Barcelona, Edicions 62.

MARTÍ MESTRE, J. (2017) *Diccionari de fraseologia (segles XVII-XXI)*. València, Universitat de València.

- MASCARÓ, J. (1986) *Morfologia*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- MATTEWS, P.H. (1980) *Morfología. Introducción a la teoría de la estructura de la palabra*. Madrid, Paraninfo.
- PÉREZ SALDANYA, M.; SIFRE, M.; TODOLÍ, J. (2004) *Morfologia catalana*. Barcelona, UOC.
- RIERA, C. (1992) *Manual de català científic*. Barcelona, Claret.
- RIERA, C. (1998) *Curs de lèxic científic (I. Teoria / II. Exercicis)*. Barcelona, Claret.
- RULL, X. (2004) *La formació de mots. Qüestions de normativa*. Vic, Eumo.
- RULL, X. (2008) *Els estrangerismes del català*. Tarragona, Universitat Rovira i Virgili.
- RULL, X. (2009) *De la sufixació en català*. Benicarló, Onada.
- RULL, X. (2009) *La composició culta en català*. Palma, Moll.
- SOLÀ, J. et al., eds. (2008⁴) *Gramàtica del català contemporani (vol. 1)*. Barcelona, Empúries.
- VARELA ORTEGA, S. (2009) *Morfología léxica: la formación de palabras*. Madrid, Gredos.
- VENY, J. (1991) *Mots d'ahir i mots d'avui*. Barcelona, Empúries.
- VENY, J. (1993) *Dialectologia filològica. Transfusió lèxica. Llengua escrita i dialectalismes*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat / Curial.
- VENY, J. (2001) *Llengua i entorn natural*. Barcelona, Edicions 62.
- VENY, J. (2007-...) *Petit atlas lingüístic del domini català (7 vols.; en curs)*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- VENY, J. (2017) *Paraules en l'espai, el temps i la norma*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; MASSANELL, M. (2015) *Dialectologia catalana. Aproximació pràctica als parlars catalans*. Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.
- VENY, J.; PONS, L. (2001-2018): *Atles lingüístic del domini català (9 vols)*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

Lexicografia

- ALVAR EZQUERRA, M. (1993) *Lexicografía descriptiva*. Barcelona, Biblograf.
- BÉJOINT, H. (2000) *Modern lexicography: An introduction*. Oxford, Oxford University Press.
- BERGENHOLTZ, H.; TARP, S., eds. (1995) *Manual of specialised lexicography*. Amsterdam, John Benjamins.
- CABRÉ, M.T., coord. (1994) *Caplletra, 17: volum monogràfic sobre Lexicografia*. València, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.
- CABRÉ, M.T.; LORENTE, M. (1991) *Els diccionaris catalans de 1940 a 1988*. Barcelona, Universitat de Barcelona.
- COLLIGNON, L.; GLATIGNY, M. (1978) *Les dictionnaires. Initiation à la lexicographie*. París, Cedic.
- COLÓN, G.; SOBERANAS, A.J. (1986) *Panorama de la lexicografia catalana*. Barcelona, Enciclopèdia Catalana.
- ESTEVE, F. et al. (2003) *Diccionaris, normativa i estàndard. Del Fabra al Diccionari de l'Institut*. Palma, Documenta Balear.
- HAENSCH, G. et al. (1982) *La lexicografía. De la lingüística teórica a la lexicografía práctica*. Madrid, Gredos.
- HARTMANN, R.R.K.; JAMES, G. (1998) *Dictionary of lexicography*. Londres / Nova York, Routledge.

- HAUSMANN, F.J. et al., eds. (1989-91) *Wörterbücher / Dictionaries / Dictionnaires*, 3 vols. Berlín, De Gruyter.
- HERNÁNDEZ, H., coord (1994) *Aspectos de lexicografía contemporánea*. Barcelona, Biblograf.
- LARA, L. F. (1996) *Teoría del diccionario monolingüe*, Mèxic, El Colegio de México.
- PORTO DAPENA, J.A. (2002) *Manual de técnica lexicográfica*. Madrid, Arco.
- RAFEL, J. (2005) *Lexicografía*. Barcelona, Ediuoc.
- RICO A.; SOLÀ, J. (1995) *Gramàtica i lexicografia catalanes: síntesi històrica*. València, Universitat de València.
- SOLÀ, J., ed. (1992) *Sobre lexicografia catalana actual*. Barcelona, Empúries.
- SOLER, J. (2006) *Definició lexicogràfica i estructura del diccionari*. Barcelona, Institut d'Estudis Catalans.
- VILA, N. et al. (1999) *Así son los diccionarios*. Lleida, Universidad de Lleida.
- WÜSTER, E. (1998) *Introducción a la teoría general de la terminología y a la lexicografía terminológica*. Barcelona, Universitat Pompeu Fabra.